

Η ΕΦΗΜΕΡΙΔΑ ΤΗΣ ISSN 1986-2709

ΧΛΩΡΑΚΑΣ

Τύπος, εκδότης, ιδιοκτήτης και συντάκτης περι τα γεγονότα και ζητήματα, Κυριάκος Τσαπακούδης

ΑΓΙΟΣ ΝΙΚΟΛΑΟΣ ΧΛΩΡΑΚΑΣ

Ο Άη Νικόλας ήταν για τις ψυχές πρώτα να τις παίρνει. Αλλά ο Άη Νικόλας πονούσε να τις παίρνει και ο Θεός έβγαλε τον Αρχάγγελο Μιχαήλ.

Είχανε στείλει τον Άη Νικόλα να πάρει την ψυχή ενός νέου.

Εκείνος όμως εσυμπονούσε και πήρε την ψυχή μianού γερόντου αντίς του νέου. Για αυτό ο Θεός τον έβγαλε απ'τη θέση και έβγαλε το Μιχάλη που ήτανε πιο σκληρός.

Η ΓΙΟΡΤΗ ΤΟΥ ΑΓΙΟΥ ΝΙΚΟΛΑΟΥ ΣΤΗ ΧΛΩΡΑΚΑ

Κάθε 6 Δεκεμβρίου γιορτάζουμε τον Άγιο Νικόλαο, τον Άγιο της γης και του πελάου, που φέρνει βροχές στα βουνά και φουρτούνες στα πελάγη, διότι ο Άγιος Νικόλαος πέρα από άρχοντας της θάλασσας, είναι και του χειμώνα. Έτσι όπως και σε κάθε γιορτή του, φέρνει βροχές στη Χλώρακα, φέρνει και το Χειμώνα.

Μέγας εσπερινός και θεία κυρηγματα τελούνται κάθε 5 Δεκεμβρίου παραμονή του Αγίου Νικολάου μέσα σε κατανυκτική ατμόσφαιρα στην μεγάλη εκκλησιά της Χλώρακας από τον ιερέα της Παπανδρεα Παπακώστα που κυρησσοντας τη διακονία των ανθρώπων στη Χριστιανική Ορθόδοξη πίστη, λέει ότι αυτή ευλογείται από το Θεό, έτσι ευλόγησε και τον Άγιο Νικόλαο ο οποίος δια των πράξεων του απέδειξε το μεγαλείο της αγάπης και της βοηθείας στους έχοντες ανάγκη.

Την άλλη μέρα 6 Δεκεμβρίου, πλήθος πιστών αμέτρητο, μαζεύεται στο μικρό παρεκκλήσιο του Αγίου που είναι στημένο στην άκρη του γκρεμού και αγναντεύει απρόσκοπτα τη θάλασσα, και με πολλή πίστη στην καρδιά δοξάζουν τον Άγιο τους με μεγάλη δοξολογία.

Ο Άγιος Νικόλαος που είναι κύριος των ανέμων και της τρικυμίας, δέχεται πολλές προσφορές και λιτανείες, καθώς και παρακλήσεις από ναυτικούς σε αυτόν. Η εικόνα του δε λείπει από κανένα ελληνικό πλοίο, μεγάλο ή μικρό. Από τα κόλλυβα, που στέλνουν στην εκκλησία την ημέρα του αγίου Νικολάου, παίρνουν μαζί τους πολλοί θαλασσινοί, όταν ταξιδεύουν. Αν τους πιάσει τρικυμία, τα σκορπούν στη θάλασσα και λένουν: Άι-Νικόλα μου, και πάψε την οργή σου, και αμέσως παύει η τρικυμία.

Πιστεύουν και ότι:

Άμα ρίξουν στη θάλασσα από τα κόλλυβα του αγίου Νικολάου και βυθίσουν στη θάλασσα και την εικόνα του, αμέσως θα πνεύσει ο άνεμος, που έχουν κατά νου.

Για τους Έλληνες ο Άγιος Νικόλας δεν είναι μόνο ο ονομαστός μητροπολίτης των Μύρων της Μ. Ασίας, αλλά και κάποιος που ασκούσε το επάγγελμα του θαλασσινού. Ως караβοκύρη παριστάνουν τον άγιο και οι αγιογράφοι. Σύμφωνα με τις λαϊκές παραδόσεις, τα ρούχα του είναι πάντοτε βρεγμένα απ' την άρμη, τα γένεια του στάζουν θάλασσα, το μέτωπό του είναι

ιδρωμένο απ την προσπάθεια να προφτάσει παντού, να βοηθήσει τα καράβια που θαλασσοπνίγονται. Πάρα πολλές είναι οι διηγήσεις για τα θαύματά του.

Σώζονται ορισμένες παραδόσεις που δεικνύουν την ξεχωριστή θέση που κατείχε ο άγιος τούτος στην ψυχή του λαού μας. Ο Άη Νικόλας ήταν για τις ψυχές πρώτα, να τις παίρνει. Αλλά ο Άη Νικόλας πονούσε να τις παίρνει και ο Θεός έβαλε τον Αρχάγγελο Μιχάλη. Είχανε στείλει τον Άη Νικόλα να πάρει την ψυχή ενός νέου. Εκείνος όμως εσυμπονούσε και πήρε την ψυχή μianού γερόντου αντί του νέου. Για αυτό ο Θεός τον έβγαλε απ'τη θέση και έβαλε το Μιχάλη που ήτανε πιο σκληρός.

Μια ιστορία λέει ότι

στο αρχαίο παρεκκλήσι του Αϊ Νικόλα στη Χλώρακα που στέκει στην άκρη ενός γκρεμού, οι κάτοικοι έκτιζαν τοίχο για να προστατεύονται τα παιδιά τους όταν πήγαιναν να λειτουργηθούν. Αλλά όπως το γιοφύρι της Άρτας, έτσι και τούτο, το βράδυ χαλούσε. Οι κάτοικοι σε μια πεισματική συμπεριφορά τους, ολημερίς το έκτιζαν, αλλά το βράδυ γκρεμιζόταν. Ώσπου στο τέλος κατάλαβαν ότι το χαλούσε ο Άγιος γιατί ήθελε να έχει θέα ολόκληρη τη θάλασσα. Από εκείνο τον καιρό, αντί για τοίχο, τοποθέτησαν κάγκελα, και τώρα ο Άγιος έχει απρόσκοπτη θέα, ταυτόχρονα τα παιδιά όταν παίζουν στην αυλή του προστατεύονται να μην πέφτουν στο γκρεμμό.

Ο Κυριάκος Μαυρονικόλας είναι 84 χρονών

και ισχυρίζεται ότι θυμάται από μικρό παιδί πάνω στη στέγη του Αϊ Νικόλα είναι βλαστημένο ένα άγριο σκόρδο που συνεχίζει να βλαστά κάθε χρόνο αυτό μόνο του στην άκρια μέσα σε μια σχισμή πέτρας, λέγοντας ότι χαρίζει στους προσκηνιτές του ξωκκλησιού υγεία, ευτυχία, ειρήνη, καλή τύχη, και πλούσια ελέη.

Ο Κυριάκος Μαυρονικόλας λειι ότι

τον καιρό του αγώνα με τους Εγγλέζους, πριν συλληθθεί από τους αποικιοκράτες το πλοίο που έφερε τα όπλα στη Χλώρακα για την προετοιμασία του αγώνος της ΕΟΚΑ, ρώτησε τον καπετάνιο Ευάγγελο Κουταλιανό πως εύρισκε με τόση μεγάλη ευκολία κάθε φορά μέσα στο απόλυτο σκοτάδι τον όρμο οπου ξεφόρτωνε τα όπλα. Και αυτός του απάντησε ότι -εκεί ψηλά πάνω στο γκρεμμό της Χλώρακας έχει ένα εκκλησάκι που ανάβει ολονυχτίς ένα καντήλι. Με οδηγό τούτο το φως,

βάζω ρότα και βρίσκω τον όρμο ανάμεσα στα επικίνδυνα βράχια.

Περίεργος ο Κυριάκος Μαυρονικόλας, την επόμενη νύχτα, πήγε στον Άϊ Νικόλα να δει από πού έβγαινε το φως αφού οι πόρτες του ναού τις νύχτες ήταν κλειστές. Και πράγματι είδε το φως του καντηλιού να βγαίνει από την τρύπα που σχηματιζόταν από ένα ζάρι σε ένα βολίκι του ταβανιού που προεξείχε από τον τοίχο.

Καθώς και η επόμενη ιστορία,

Πάνω στη ράχη μιας βουνοπλαγιάς στη νότια μεριά του χωριού, τα αρχαία χρόνια ήταν μια σπηλιά που ονομάζετο η Σπηλιά του λεονταριού, γιατί σε αυτή κατοικούσε τον παλαιόν καιρό ένα φοβερό λεοντάρι που έφερνε μεγάλη καταστροφή γύρω. Απ'αυτό εμποδίζονταν οι χριστιανοί να πηγαίνουν στην εκκλησιά του αγίου Νικολάου, που ήταν εκεί κοντά. Και η εκκλησιά έμενε έρημη και αλειτούργητη πολλά χρόνια.

Όταν μια φορά, την παραμονή του αγίου Νικολάου, εφάνη ο άγιος σε πολλούς χωριάτες στον ύπνο τους και τους είπε να πάνε το πρωί άφοβα στην εκκλησιά. Και πραγματικώς επήγαν. Το λεοντάρι, όταν μαζεύτηκαν στην εκκλησιά, όρμησε κατά πάνω τους να τους φάγει. Αλλά μόλις έφτασε μπροστά στην εκκλησιά, βγήκε από μέσα ο άγιος και το χτύπησε δυνατά και το μαρμάρωσε. Και έτσι μαρμαρωμένο είναι εκεί ως τα τώρα.

Μια άλλη υπέροχη διήγηση που διέσωσε ο Ανδρέας Καρκαβίτσας,

"Το καράβι είναι κατασκεύασμα των διαβόλων. Έκαμαν ένα τρικούβεργο ξύλο κι εβγήκαν διαλαλητάδες σ' όλη τη γη:

Εμπρός ελάτε ψυχές στριμμένες, παθιασμένοι κόσμοι, μάτια κλεισμένα στο μυστήριο, ελάτε μέσα και θα το γνωρίσετε αμέσως! Και αμέσως τα μάτια τα κλειστά, οι παθιασμένοι κόσμοι, οι στριμμένες ψυχές έτρεξαν κοπάδι από της γης τα πέρατα, κατέβηκαν στην ακρογιαλιά, εμπήκαν στο καράβι. Τι τόπους θα χαρούν, τι χαρές θα γνωρίσουν, πόσα χρήματα θα βγάλουν στη στιγμή!

Εκεί προβάλλει κι ένα γεροντάκι ταπεινό και παραπονιαρικό.

— Νά'μπω μέσα κι εγώ; ρωτάει τον καπετάνιο.

— Έμπα, του λέγει εκείνος, έμπα μέσα και συ, έμπα σύνταχα.

— Να πάρω και το ξυλάκι μου μαζί;

— Πάρ' το το χάτσαλο.

Εμπήκε μέσα το γεροντάκι, έκατσε κατάνακρα στην πρύμη του καραβιού. Άνοιξαν

οι ναυτοδιαβόλοι τα πανιά, έτριξαν τα ξάρτια, πήρε δρόμο στ' ανοιχτά το ξύλο.
 — Καλό μας κατευόδιο, ευχήθηκαν συναυτόι τους οι ταξιδιώτες.
 — Καλό σας κατευόδιο, χα! χα! χα!... Καλό σας κατευόδιο, χα! χα! χα!... εχούγιαξαν από πρύμη σε πλήρη οι ναυτοδιαβόλοι. Και το χουγιατό βοριάς εγίνηκεν ευθύς και ανατάραξε απ' άκρη σε άκρη τη θάλασσα. Όρος το κύμα σηκώνεται μπροστά, πύργος ακλόνητος ψηλώνει πίσωθε, από τα πλάγια λύκοι χυμούν απάνω του. Εκέρωσαν οι ταξιδιώτες οι άμαθοι. Καπνός εσκόρπισαν εμπρός τους οι χαρές, οι τόποι, τα χρήματα. Κόρακας ο φόβος φωλιάζει μέσα τους, ξεσχίζει τους τα σπλάχνα, ρουφά το αίμα τους. Το πλοίο γέρνει δεξιά, γέρνει ζερβά, πηδά πίσω κι εμπρός βαρβάτο πήδημα και τα νερά το πνίγουν, κουρσεύουν, το πατούν. Οι διαβολοναύτες στα ξάρτια σκαρφαλωμένοι τραγουδούν αμέριμνα, αναμπαίζουν πειραχτικά τους ταξιδιώτες, γελούν με την εμπιστοσύνη και την ελπίδα τους.
 — Καλό ταξίδι, καλό κι αιώνιο! φωνάζουν πάντοτε.
 Όμως το καράβι, όσο κι αν πατιέται και αν κινδυνεύει, δεν πνίγεται. Παλεύει κι ανδρείεύεται σαν να έχει ψυχή μέσα του. Ψυχή γιγαντωμένη, Κι είναι ψυχή του ο γέροντας που κάθετα στην πρύμη του κι είναι οδηγός του το ξυλάκι, το χάτσαλο. Μα εκείνο παίρνει δρόμο, λοξεύει στα ψηλά κύματα, φεύγει την ορμήν και τη λύσσα τους. Κι ενώ οι διαβολοναύτες τον όλεθρό τους προσδοκούν, κι ενώ οι ταξιδιώτες κλαίνε τη μοίρα τους και τα νερά με πόθο περιμένουν να κλωθοπαίξουν στο σκαρί του, εκείνο σχίζει το μαύρο σύγνεφο και αράζει σε λιμάνι ήμερο και γελαστό!
 — Δόξα στον σωτήρα! δόξα στον γέροντα!... ξεσπά σύγκαιρα τρανή φωνή από το στόμα των ταξιδιωτών.
 — Κατάρα! απαντά σαν αστροπέλεκτο η φωνή των διαβόλων.
 Και τα νερά του κόρφου δέχονται λαχταρώντας τους ναύτες και τον καπετάνιο τους, τον καπετάνιο και το μίσος του. Εσώθηκεν όμως ο κόσμος. Εγύρισε καθένας στη χώρα του, αγάπησε τους τόπους, υπόμεινε τα πάθη, εσεβάσθηκε το μυστήριο. Και δεν δοξολογά παρά τον Άι-Νικόλα, τον γέροντα.
 Οι διαβόλοι έχτισαν το καράβι, μα ο Άι-Νικόλας έκαμε το τιμόνι του."

Η ΔΟΥΛΑ

Η παραγωγή ζάχαρης άρχισε στην Κύπρο πριν αρχίσουν οι Πορτογάλοι να εξερευνούν την Αφρικανική ακτή. Η καλλιέργεια ζαχαρο-

κάλαμου είχε τη προέλευση της από τους Άραβες κατακτητές το 12 αιώνα. Αργότερα οι Ιταλοί έμποροι και οι τοπικοί κυβερνήτες χρησιμοποίησαν σκλάβους και ελεύθερους εργάτες για να παραγάγουν τη ζάχαρη.

Οι φυτείες ζάχαρης βρίσκονταν συνήθως στις αγροτικές περιοχές στην Επισκοπή Λεμεσού, στα Κούκλια, στην Αχέλλεια, και εξετίνετο μέχρι την Χλώρακα, Έμπα και Λέμπα. Χρησιμοποιούσαν σκλάβους, κυρίως Αφρικανούς τους οποίους έφερναν από την Κεντρική Αφρική μέσω του λιμανιού της Αλεξάνδρειας της Αιγύπτου και ύστερα στο λιμάνι της Λάρνακας. Τις νεαρές όμορφες γυναίκες τις χρησιμοποιούσαν στα σπίτια τους οι πλούσιοι τσιφλικιάδες Ενετοί και Κύπριοι ως δούλες, στην πραγματικότητα ως μετρές. Έτσι είχαν ξεκινήσει τα χαρέμια οι Τούρκοι όταν αργότερα κατέλαβαν την Κύπρο, αντιγράφοντας τις συνήθειες των πλούσιων Κυπρίων.

Στα Παλιόκαστρα ανάμεσα της Πάφου και της Χλώρακας, όλη η παραλιακή εύφορη πεδιάδα άνηκε στην Ρήγαινα. Όταν είχε έρθει στην Πάφο ο Διγενής Ακρίτας, κατά πως λέει ο μύθος, η Ρήγαινα για να τον παντρευτεί ως αυτός απαίτησε, του έβαλε όρο, να έκτιζε ένα μεγάλο αυλάκι που θα έφερνε νερό από τα λουτρά του Άδωνη στα Παλιόκαστρα. Προς εξεύρεση χρημάτων γι αυτό το τεράστιο εργο, έπρεπε να εξευρεθούν τρόποι. Ο πιο εύκολος που βρέθηκε, ήταν η ανταλλαγή γης με εργασία...

Ήταν στο λιμάνι της Πάφου ένα πλοίο αραγμένο γεμάτο σκλάβους, ιδιοκτησία ενός Άραβα από την Αίγυπτο, ο όποιος τους έφερε για να τους πουλήσει στους τσιφλικιάδες της Γεροσκήπου. Η Ρήγαινα έστειλε μαντατοφόρο σε αυτόν, τον κάλεσε, και του πρόσφερε όλη την παραλιακή γη στην περιοχή των Ροαφινών της Χλώρακας, που έφτανε ως το σημερινό εκκλησάκι του Άι Νικόλα, και ανήρχετο σε εκταση 500 σκαλών. Ο Άραβας δέχτηκε, και παρεχώρησε όλους τους σκλάβους να δουλέψουν ώσπου να τελειώσει το αυλάκι. Ακολούθως αναχώρησε στην Αίγυπτο απ όπου έφερε όλα τα υπάρχοντα και την οικογένεια του, και εγκατεστάθει στην Χλώρακα. Έστησε το σπιτικό του πανω σ ένα ύψωμα για να μπορεί να επιβλέπει την περιουσία του, έβαλε σκλάβους και έσκαψαν τεράστια λαγούμια στην περιοχή του Άι Νικόλα, και δεν τους άφησε να σταματήσουν, παρά μόνο όταν έσκαψαν πολλά μίλια μέσα στη γη, ώσπου βρήκαν νερό αστείρευτο. Εγινε ένας πλούσιος τσιφλικιάς, καλλιεργούσε ζαχαροκάλαμο, κάνναβη, είχε στρατιές προβάτων και σκλάβων βοσκών που τα πρόσεχαν, είχε και τις μικρές νέγρες υπηρέτριες του να τον περιποιούνται και να τον ευχαριστούν.

Τα χρόνια σαν επέρασαν, κάπου στα μέσα του 12^{ου} αιώνα, ένας από τους απογόνους του, ο νέος αφέντης, είχε στο υπηρετικό του προσωπικό μια νέγρα παιδούλα δούλα, που της είχε μεγαλη αδυναμία, πολλή αγάπη, και δίχα της δεν μπόραγε. Της μικρής δούλας άρεσε να πηγαίνει σεργιάνι στην άκρη της θάλασσας να μαζεύει αγριοματσικόριδα. Ήταν οι ακρογιαλιές έρημες, δεν είχε κόσμος, έτσι τα καλοκαίρια μες την πολλή τη ζέστη, καμιά φορά η παιδούλα έβγαζε τα ρούχα της και βουτούσε στα καταγάλανα νερά της θάλασσας στον κόλπο των Ροαφινιών. Μια μέρα που έκανε το μπάνιο της, είδε τα κάλλη της ένας έμπορος σκλάβων που είχε αράξει το μικρό του καΐκι στον διπλανό κολπίσκο, στο Δήμμα, και σκέφτηκε ότι ήταν πολύ όμορφη, και θα μπορούσε να την πουλήσει πολύ ακριβά. Την έκλεψε, την αλυσόδεσε, και την έριξε στο αμπάρι, ακολούθως δε, σάλπαρε για το νότο, και χάθηκε μέσα στο πούσι και τη νοτιά...

Αφου επέρασε η ώρα και η δούλα δεν επέστρεψε στο κονάκι του αφέντη της, αυτός ανήσυχος έστειλε ομάδες υπηρετών με δάδες μέσα στην νύχτα να ψάξουν να την έβρουν. Τους έδωκε διαταγή να μην επιστρέψουν χωρίς νέα της, και αυτός περίμενε όλο αγωνία, όλο το βράδυ, ως το πρωί. Η ώρα επέραγε, είδηση δεν έφτανε καμιά, φόβοι τον έζωναν για το χειρότερο, και έπεσε σε μεγαλη αδημονία. Με το ξημέρωμα έβγαλε φιρμάνι και το διέδωσε σ όλα τα γυρω χωριά, και με αυτό έδιδε μεγαλη αμοιβή σε οποιον ήξερε πληροφορίες. Κατά το μεσημέρι άρχισαν να καταφθάνουν σκόρπιες ειδήσεις, έμαθαν από βοσκούς της περιοχής ότι ο ξακουστός έμπορος σκλάβων Αλί Αγάς, είχε περάσει από τα μέρη. Ο πλούσιος αφέντης ήταν σίγουρος πλέον ότι έχασε την αγαπημένη του δούλα, μαράζωσε πολύ, και όλοι δεν πίστευαν την τόση αγάπη του για μια σκλάβα. Είναι όμως ο έρωτας μεγάλο πράγμα, και όποιος πέσει σε αυτόν, είναι τα βάσανα του πολλά. Έτσι και στην περίπτωση αυτή, ο ερωτευμένος τσιφλικάς έπεσε σε μεγάλο μαράζι, δεν έτρωγε, οι μέρες περνούσαν, είχε σχεδόν σαλέψει το λογικό του, και κάθε μέρα, σχεδόν όλη μέρα, στεκόταν στην άκρη του γκρεμού έξω από το σπίτι του, και αγνάντευε τα βάθη του ορίζοντα της θάλασσας, και έκλαιε μέσα του απαρηγόρητα, και ήταν ο πόνος του τόσο μεγάλος, που όλοι οι κάτοικοι στην γυρω περιοχή, πίστευαν ότι στο τέλος θα αποτρελαινόταν, και όλοι μαράζωναν, διότι ήταν ευσπλαχνικός, δίκαιος και καλός άνθρωπος...

Επέρασαν λίγες ημέρες, ήταν ένας καλόγερος Χριστιανός που ασκήτευε σε μια σπηλιά μέσα σ ένα βουνό λίγο πιο πανω από την

Χλώρακα προς τη μεριά της Ταλας, και ήρθε σε αυτόν στον ύπνο του ο Άγιος Νικόλαος ο προστάτης της θάλασσας, και του φανέρωσε ότι εάν ο πλούσιος Μουσουλμάνος αφέντης τσιφλικάς έκανε γιορτή και δέηση σε αυτόν, η θάλασσα θα του έφερνε πίσω την καλή του. Πρωί με το πουρνό, πήγε ο καλόγερος στον μαραζωμένο αφέντη και του εξιστόρησε το όνειρο του, αλλά θύμωσε ο αφέντης, και ηρνήθη να κάνει δέηση Χριστιανική αφού αυτός ήταν ένας πολύ θρησκευόμενος Μουσουλμάνος. Την επομένη ο καλόγερος είδε πάλι το ίδιο όνειρο, το ίδιο και την μεθεπομένη. Ροβολά την κατηφόρα, παι τον ξαναβρίσκει, και του εξηγεί ότι συντελείται θαύμα, πρεπει να υπακούσει... Υπάκουσε το λοιπόν ο αφέντης Τσιφλικάς, έκανε την γιορτή, και ύστερα έκατσαν αντάμα στην άκρια του γκρεμού, και έβλεπαν κατά τον νότο, εκεί που τέλειωνε η θάλασσα, μήπως και γίνει θαύμα.

Ενώ συνομιλούσαν επέρασε η ώρα, ήρθε το απόγιομα, οπότε πρόσεξαν τον ουρανό στο νότο να νοτιάζει, να μαζεύει πούσι και να σκοτεινιάζει. Είδαν τη θάλασσα να φουσκώνει και να τρικυμίζει, και έμειναν σε έκσταση να κοιτάζουν και να αναμένουν το θαύμα του Θεού. Σε λίγο ο ορίζοντας καθάρισε, και είδαν μέσα στους αφρούς των φοβερών κυμάτων που έσκαγαν πανω στις ξέρες του Φερφουρή λίγο πιο πέρα από τον κόλπο των Ροαφινιών, ένα καΐκι αραγμένο, σφηνωμένο πάνω στις ξέρες. Ήταν το καΐκι του Αλί Αγά, που το παρέσυραν προς τα πίσω τα κύματα, και το προσάραξαν στις ξέρες του Φερφουρή. Είχε κάνει το θαύμα του ο Άγιος Νικόλαος, έριξε το σκάφος του εμπόρου των σκλάβων έξω στη στεριά. Μονομιάς πάνε οι άνθρωποι του μεγάλου τσιφλικά και ανεβαίνουν στο καΐκι, συλλαμβάνουν τους κλέφτες και τον αρχηγό τους, και ελευθερώνουν την μικρή νέγρα...

Ευχαριστημένος ο ήρωας της ιστορίας μας, πίστεψε στον δικό μας Θεό, βαφτίστηκε Χριστιανός, και έβαλε τους σκλάβους του και έκτισαν ένα όμορφο ξωκλήσι προς τιμήν του Αϊ Νικόλα, πανω στο ύψωμα, εκεί που κάθισαν και αγνάντευαν τον ορίζοντα της θάλασσας και ανάμεναν ώσπου εγινε το θαύμα.

Η ΠΡΟΕΙΔΟΠΟΙΗΣΗ

Ήταν περίπου λίγο ύστερα από τα μεσάνυχτα και οδηγούσε το αυτοκίνητο του επιστρέφοντας από τη δουλειά. Έξω από την πόλη του Κτημάτου βλέπει κάποιον να του κάνει οτοστόπ, σταματά, ανοίγει την πόρτα ένας γέρος και μπαίνει μέσα.

Του ζήτησε να τον πάρει ως παρακάτω, και του είπε ότι είναι καλός άνθρωπος, γιατί ήταν ο μόνος που σταμάτησε να τον μεταφέρει. Για να τον ευχαριστήσει του

έδωσε δυό μικρές μαύρες πέτρες και του είπε να τις κλείσει στο χέρι και ύστερα να το ανοίξει. Όταν ο οδηγός άνοιξε το χέρι, οι μαύρες πέτρες είχαν γίνει άσπρες, και ο γέρος του είπε να προσέχει από δυο κακά που θα τον βρουν. Σκέφτηκε ότι θα ήταν κάποιο τρικ, δεν έδωσε σημασία.

Κοντά στο ξωκκλήσι του Άη Νικόλα ο άγνωστος του έγγνεψε να σταματήσει, κατέβηκε από το αυτοκίνητο και περπατητός χάθηκε στο σκοτάδι.

Προχωρώντας προς το σπίτι του ο οδηγός, σκέφτηκε ότι η κατεύθυνση που πήρε ο άγνωστος γέρος ήταν προς τη μεριά του νεκροταφείου, και από εκείνη τη μεριά δεν υπήρχαν σπίτια, αλλά ήταν μια άγρια και δύσβατη περιοχή. Σκέφτηκε μήπως είχε αρτηριοσκλήρωση και στενοχωρήθηκε μήπως χαθεί. Ένιωθε ανήσυχος όλη νύχτα, δεν μπόρεσε να κλείσει μάτι, μόλις χάραξε το φως μπήκε στο αυτοκίνητο και ξεκίνησε να ψάξει να τον βρει. Έψαξε κάμποσο, χωρίς αποτέλεσμα. Κατέβηκε στο νεκροταφείο να κοιτάξει και εκεί, οπότε σε έναν τάφο πάνω σε ένα σταυρό, βλέπει την φωτογραφία του γέρου που συνάντησε τα μεσάνυχτα. Ήταν σίγουρα ο ίδιος, διότι είχε σχήμα και χαρακτηριστικά το πρόσωπο του που ξεχώριζαν.

Σκέφτηκε ότι ήταν προειδοποίηση από τον Άη Νικόλα που ήταν εκεί το ξωκκλήσι του, οπότε αποφάσισε να προσέχει για τα δυο κακά που του είπε ο γέρος.

Την επόμενη μέρα έκανε ασφάλεια για το σπίτι του και ακόμα άρχισε να κάνει προληπτικούς ελέγχους για την υγεία, ενώ ήταν προσεκτικός με τη δουλειά του.

Ύστερα από λίγο καιρό, πυρκαγιά ξέσπασε σε γειτονικό οικόπεδο, επεκτάθηκε και το σπίτι του κάηκε ολοσχερώς. Φάνηκε τυχερός, αποζημιώθηκε από την ασφάλεια.

Ύστερα από κάμποσο καιρό, σε ένα προληπτικό έλεγχο υγείας ο γιατρός βρήκε πανω του κακοήγη καρκίνο, ήταν όμως στα πρώτα στάδια, με εγχείρηση έγινε καλά.

ΤΟ ΣΤΑΜΝΙ ΜΕ ΤΟ ΝΕΡΟ

Ύστερα από το πραξικόπημα της Χούντας των Αθηνών στη Κύπρο, ακολούθησε στις 20 Ιουλίου 1974 η τουρκική εισβολή η οποία προκάλεσε μεγάλες καταστροφές.

Ήταν χιλιάδες οι νεκροί και οι αγνοούμενοι και δεκάδες χιλιάδες οι Έλληνες Κύπριοι που έγιναν πρόσφυγες στον ίδιο τον τόπο τους. Η Πάφος βομβαρδίστηκε κατά τη διάρκεια της εισβολής από τα τουρκικά αεροπλάνα αδιακρίτως. Έγιναν μάχες σε πολλές περιοχές της Πάφου ανάμεσα

στους Ελληνοκυπρίους και τους Τουρκοκυπρίους. Οι κάτοικοι έντρομοι από τους φοβερούς βομβαρδισμούς των αεροπλάνων κλείδωναν τα σπίτια τους και κατέφευγαν στις γυρω περιοχές σε φυσικές κρυψώνες για να προφυλαχτούν. Ο στρατός όρισε περιπολίες σε όλα τα χωριά ώστε να φυλάσσονται τα άδεια σπίτια από λεηλασίες.

Εκείνες τις μέρες ένας δάσκαλος έφεδρος στρατιώτης από τη Χλώρακα ο Κώστας, υπηρετούσε στο στρατό. Ένα σκοτεινό βράδυ είχε περιπολία με σύντροφο έναν άλλο χωριανό του τον Κακή, στο χωριό Κονιά.

Ήταν μια μαύρη νύχτα με πηχτό σκοτάδι, στεγνό, θαρρείς ξεραμένο χωρίς αέρα. Ο στρατός κοιμόταν στα τσαντέρια κάτω στο κάμπο με το κόκκινο χρώμα, στα χωράφια του κάνω Κτημάτου.

Οι δυο σύντροφοι στην ολονύχτια βάρδια τους ήταν ποσταμένοι και αποκαμωμένοι από το αδιάκοπο ξαγρύπνισμα. Από το πολύ περπάτημα και από την κούραση εκείνο το βράδυ έσερναν τα πόδια τους και η δίψα τους στέγνωνε τα χείλη. Ο Κακής ήταν σκληρός, ήταν εργάτης στις οικοδομές, βάσταναν οι αντοχές του. Ο Κώστας ήταν δάσκαλος, ήταν καλομαθημένος, τα πόδια του δεν τον έσωναν και η μεγάλη δίψα τον σκότωνε, δεν άντεχε άλλο. Η μιλιάρια του δεν έβγαινε, είχε πισώσει στο στόμα του. Ήταν ένα απάνθρωπο πράμα νάναι ολότελα διψασμένος και όμως να περπατά ολάκερες ώρες φορτωμένος με ντουφέκι και σφαίρες και ένα ασήκωτο γομάρι το γυλιό του στην πονεμένη του ράχη. Και το παγούρι ήταν άδειο. Τα άρβυλλα του έκοβαν τα πόδια που είχαν πρηστεί, δεν άντεχε άλλο. Όλη μέρα βάρδια στο στρατόπεδο να προσέχουν τους αιχμαλώτους, όλη νύχτα βάρδια να προσέχουν τα άδεια σπίτια στο χωριό.

Και το νερό είχε τελειώσει. Έψαξαν σε όλο το χωριό, ήταν παντού κλειδωμένα, έψαξαν όλες τις βρύσες, ήταν όλες στερεμένες. Ο σύντροφος του του έδινε θάρρος, αλλά αυτός δεν άντεχε. Ήθελε να ξαπλώσει στο χώμα και να παραδοθεί στη κούραση του και στη μεγάλη του δίψα. Να κλείσει τα μάτια κι ας πέθαινε, δεν τον ένοιαζε, ήθελε μόνο να γλυτώσει από το μαρτύριο της δίψας.

Το μυαλό του πάγωσε, δεν βοηθούσε στη σκέψη, έτσι ευκολότερα πήρε την απόφαση του, ήταν μια σκέψη που του άρεσε, ήταν μια σκέψη να πέσει να ξαπλώσει, να γύρει και να κοιμηθεί, κι ας μην ξημέρωνε ποτέ, ας του φεύγε η ψυχή, δεν τον ένοιαζε, ήθελε μόνο να ξεκουραστεί. Έπεσε στα

γόνατα, ακούμπησε το χέρι στο χώμα και σιγομουρμουρίζοντας λόγια που δεν έβγαιναν από τα χείλη του, αποχαιρέτησε τον φίλο του. Έπεσε χάρω ξάπλωσε, θυμάται έγερσε το κεφάλι του σε μια πέτρα για μαξιλάρι. Έμεινε ακίνητος μη ακούοντας τις παραινήσεις του φίλου του να σηκωθεί να προχωρήσουν. Μισοαναίσθητος και με τις αισθήσεις του να υπολειμμένους, μόλις που πρόλαβε να κάμει μια προσευχή στον Άγιο Νικόλα τον γείτονα του που είχε το εκκλησάκι του κοντά στο σπίτι του, τον παρακάλεσε να κάμει ένα θαύμα, να του στείλει ένα σταμνί γεμάτο δροσερό νερό και αυτός θα του άναβε μια λαμπάδα ίσαμε το μπόι του..., και έχασε τις αισθήσεις του. Ύστερα από λίγη ώρα ένιωσε να συνέρχεται, ήταν απο μια δροσιά που ένιωθε στο σβέρκο του, νόμισε ήταν η δροσιά της πέτρας που είχε για μαξιλάρι. Άκουσε τον φίλο του δίπλα να ρωτά πως αισθάνεται, και του άπλωσε το χέρι. Ακούμπησε στην πέτρα που καθόταν και την ένιωσε ζεστή. Μέσα στην αποχαύνωση του κατάλαβε ότι δεν γίνεται η μια πέτρα να είναι ζεστή και η άλλη δροσερή. Έμεινε για λίγο σκεπτικός, και ύστερα πασπάτευσε την πέτρα. Την ακούμπησε και την ένιωσε να είναι στρογγυλεμένη και υγρή. Σε απειροελάχιστα του δευτερολέπτου ο νους του στράφηκε στην προσευχή που έκαμε στον Αι Νικόλα, και μια χαρά τον πλημμύρισε, ήξερε ότι έγινε το θαύμα. Πασπάτευσε ξαλά, δεν ήταν πέτρα, ήταν ένα σταμνί γεμάτο νερό.

ΑΠΕΣΤΑΛΜΕΝΟΙ ΑΓΓΕΛΟΙ

Υπάρχουν άνθρωποι που δεν πιστεύουν ότι υπάρχει θεός και ζητούν αποδείξεις για την ύπαρξη του. Υπάρχουν και κάποιοι άλλοι που με συλλογιστικές αποδείξεις προσπαθούν να περιγράψουν και να αποδείξουν την ύπαρξη του. Η μεγαλύτερη απόδειξη είναι η παρουσία των απεσταλμένων του σε εμάς με τρόπο που δεν χωρεί αμφισβήτηση, που όσοι είναι τυχεροί ήρθαν σε άμεση επαφή και ένιωσαν την παρουσία του και τη χάρη του στην προσωπική τους ζωή και χαραχτήκαν πανω τους ανεξίτηλα τα αποτυπώματα του. Η απόδειξη της ύπαρξης του Θεού ήρθε σε μένα με τη μορφή ανθρώπων, ίσως Αγγέλων, με τρόπο εμπειρικό και αδιαφιλονίκητο τέτοιο, ώστε να μαρτυρώ θριαμβευτικά, όχι θεωρητικά και συλλογιστικά, αλλά μαρτυρώντας γεγονότα που συνέβησαν σε μένα τον ίδιο. Ήταν χρόνια δύσκολα πριν τον πόλεμο του '74, ήταν αναδουλειές, έτσι έφυγα και ξενιτεύτηκα, πήγα στα καράβια. Κάθε που πιάναμε Ελληνικό λιμάνι, ή κάθε που ξε-

μπαρκάριζα επισκεπτόμουν έναν κουμπάρο μου που σπούδαζε στον Πειραιά. Ήταν το σπίτι που νοίκιαζε στα Πετράλωνα σε μια πάροδο δίπλα από μια εκκλησία και απέναντι από ένα γραφείο κηδεϊών. Το μπαλκόνι του υπνοδωματίου χωριζόταν από τους πεθαμένους μόνο λίγα μέτρα, τόσο όσο το πλάτος που είχε το στενό δρομάκι. Ήταν ένα γραφείο πολυάσχολο και μέρα νύχτα βλέπαμε τους ψυχρούς ανθρώπους χωρίς να νοιάζονται που ήσαν θέαμα στους άλλους ανθρώπους να ασχολούνται με το φτιασίδιωμα των πεθαμένων, τους έφτιαχναν και τους στόλιζαν για το στερνό τους ταξίδι. Είδα πολλά, είδα νιούς και γέρους, είδα συγγενείς πλούσιους και φτωχούς να κάνουν κηδείες ταπεινές ή λαμπερές. Είδα στο θάνατο να υπάρχουν διακρίσεις. Ένιωσα να είναι άδικο, ήξερα ότι οι άνθρωποι στο θάνατο είναι ίδιοι, έτσι μας έλεγαν στα σχολεία και έλεγα, -μα δεν υπάρχει Θεός να δει τις παραξενιές των ανθρώπων; Είδα και άλλα πολλά στις μεγάλες πόλεις του κόσμου, είδα πολλές κακές συμπεριφορές ανθρώπων. Ήμουν νέος και είδα πολλά άδικα να συμβαίνουν, η αντίδραση μου ήταν να καταλήξω να μην πιστεύω ότι υπάρχει θεός, πίστεψα ότι Παράδεισος και Κόλαση ήταν πανω στη γη. Έτσι για όλα αυτά κατεληξα ένας άσωτος, προσπαθούσα εις βάρος άλλων να κερδίζω χρήματα, και ήμουν πολύ καλός σε αυτό. Δεν πήγαινα στις εκκλησιές. Από μέσα μου έλεγα σε αυτές πάνε οι αργόσχολοι και οι συγγενείς των πεθαμένων όταν υπάρχουν μνημόσυνα. Πήγαινα μόνο κάποτε για το θεαθήναι όταν ήταν μεγάλες γιορτές, αφού έτσι θέλουν τα έθιμα και η κοινωνία μας. Περνούσε ο καιρός, οι επιχειρήσεις μου πήγαιναν καλά και η ζωή μου καλύτερα. Ήμουν ένα επιτυχημένος έμπορος, είχα πολλά χρήματα, αλλά μάζευα και άλλα, πολλές φορές εις βάρος των άλλων ανθρώπων. Μια μέρα πέθανε ένας στενός μου συγγενής στη Λεμεσό, το πολυτελές αυτοκίνητο μου ήταν στο μηχανικό, έτσι δανείστηκα ένα άλλο και από την Πάφο ξεκίνησα να πάω στην κηδεία. Ήταν το αυτοκίνητο λίγο στενάχωρο και χαμηλής ιπποδύναμης, είπα από μέσα μου, τυχερός εγώ που είχα πολλά χρήματα και είχα σπουδαίο αμάξι. Στο δρόμο έξω από την Επισκοπή συνάντησα ένα ατύχημα με αυτοκίνητο, έτσι λοξοδρόμησα και πήρα το δρόμο του Τραχωινίου σκεπτόμενος ότι αν τα αυτοκίνητα ήταν Ευρωπαϊκής κατασκευής, σίγουρα δεν θα υπήρχαν σκοτωμένοι, αλλά ίσως οι άνθρωποι δεν ήσαν πλούσιοι σαν εμένα,

έτσι αγόρασαν Γιαπωνέζικα φτηνά αυτοκίνητα. Και ήμουν ευχαριστημένος γιατί είχα πολλά χρήματα και είχα σπουδαίο αυτοκίνητο που αντέχει στα τρακαρίσματα.

Σαν έφτασα λίγο πριν τη πόλη, σε ένα γεφύρι συνάντησα δυο ανθρώπους που έκαναν ωτοστόπ. Σταμάτησα και τους πήρα μαζί μου. Ήσαν ντυμένοι με απλά ρούχα, και είχαν μορφές συμπαθητικές και ευγενικές. Στο μπροστινό κάθισμα του συνοδηγού υπήρχαν διάφορα πράγματα, έτσι κάθισαν στο πίσω κάθισμα και οι δύο. Γυρίζει ο ένας και αποκαλώντας με με το όνομα μου, με ρώτησε πως είναι στην Πάφο. Σκέφτηκα μήπως γνωριζόμασταν και δεν τον θυμόμουν. Μου λέει ο άλλος, -μην στενοχωριέσαι, ο ξάδερφος σου πήγε σε έναν άλλο κόσμο καλύτερο. Υπολόγισα μήπως κατάλαβαν από το στενάχωρο πρόσωπο μου ότι πήγαινα σε κηδεία. Συνεχίζει ο άλλος να μου, λέει -δεν κατάφεραν να ζήσουν, πέθαναν και οι δυο στο δυστύχημα. Σκέφτηκα μήπως το πληροφορήθηκαν τηλεφωνικώς. Ενώ συνέχιζαν να μου μιλούν, εγώ διερωτόμουν μήπως υπήρχε κάτι παράλογο και τα ήξεραν όλα, αφού δεν θυμόμουν να τους γνωρίζω. Στη συνέχεια μου λέει ο ένας να μην ανησυχώ για το αυτοκίνητο μου, διότι η ζημιά που είχε ήταν μικρή. Σκέφτηκα δεν έπρεπε να γνωρίζουν για το χαλασμένο αυτοκίνητο μου, και απορημένος τους κοίταξα μέσα από τον καθρέπτη του οδηγού για να τους ρωτήσω ποιο είναι και πως τα ξέρουν. Και τι βλέπω, δύο φωτοστέφανα υπήρχαν πάνω από τα κεφάλια τους που με θάμπωναν. Σαστισμένος ακούω τον άλλο να μου λέει, εσύ νομίζεις πως δεν πιστεύεις στο Θεό, όμως κατά βάθος μέσα σου, έχεις πίστη σε αυτόν. Κατάλαβα ότι δεν είχα να κάνω με συνηθισμένους ανθρώπους... Συνέχισαν μιλώντας μου για την ζωή μου ολόκληρη, για τον άσωτο μου βίο, και για άλλα πολλά. Τους άκουγα συγκινημένος, σίγουρος ότι ήσαν Άγγελοι του ουρανού, απεσταλμένοι του Θεού, που με προειδοποιούσε. Σε κάποιο σημείο μου είπαν να σταματήσω για να κατεβούν. Σταμάτησα και κατέβηκα βιαστικά να τους ανοίξω τις πόρτες, άνοιξα την πρώτη πόρτα και έσκυψα μέσα... Τα καθίσματα, ήσαν άδεια!

ΑΝΑΜΝΗΣΕΙΣ ΑΠΟ ΤΗΝ ΕΟΚΑ

Το 1878 τέλειωσε η Τουρκική κατοχή της Κύπρου, μια περίοδος μαύρων αναμνήσεων από τους μεγάλους κατατρεγμούς των Χριστιανών, και άρχισε μια άλλη τυρρανία, η εποχή της Αγγλοκρατίας που ήταν μια περίοδος συγνής διακυβερνήσεως που σε όλη την περίοδο της, η καταστολή των βασικότερων δικαιωμάτων του Κυπριακού λαού ήταν συνεχής.

Ενώ ο Κυπριακός λαός τους υποδέχτηκε σαν ελευθερωτές, οι Άγγλοι αποικιοκράτες αποδείχτηκαν μια άλλη συνέχεια συγνών κατακτητών μετά τους Τούρκους.

Με την έναρξη του Β΄ παγκοσμίου πολέμου δόθηκαν από τους Εγγλέζους υποσχέσεις για παραχώρηση αυτοδιάθεσης άμα τη λήξη του πολέμου, και οι Κύπριοι πιστεύοντας τους,

κατατάχθηκαν μαζικά στον Αγγλικό στρατό και πολέμησαν εναντίον των Γερμανών και των συμμάχων τους. Με την λήξη του 2ου Παγκοσμίου Πολέμου όμως, η άρνηση της εκπλήρωσης των υποσχέσεων τους, φούντωσε και θέριψε στις καρδιές των Ελληνοκυπρίων τη διάθεση για αποτίναξη του Βρετανικού ζυγού.

Το 1954, ύστερα από προσεχτική προετοιμασία, η Κυπριακή εκκλησία με αρχηγό το Μακάριο κάλεσαν τον Γρίβα Διγενή στην Κύπρο που φτάνοντας κρυφά αποβιβάστηκε στις ακτές της Χλώρακας όπου από εκεί ξεκίνησε το δύσκολο έργο της οργανώσεως του αγώνα με στρατολόγηση κυρίως νέων από τις τάξεις των χριστιανικών οργανώσεων και την εκπαίδευσή τους στον αντάρτικο αγώνα, ιδρύοντας έτσι την ΕΟΚΑ. Με νεαρά κυρίως παλικάρια να απαρτίζουν την οργάνωση, την 1^η Απριλίου 1955 ξεκίνησε η ένοπλη εξέγερση ενάντια στην κατοχική τυραννία των Βρετανών. Με ανατινάξεις και επιθέσεις σε στρατιωτικές βάσεις και αστυνομικούς σταθμούς, άρχισε ο αγώνας.

Οι κατακτητές αντέδρασαν με βία και σκληρότητα. Με συλλήψεις και βασανιστήρια, με δίκες παρωδίες και με απαγχονισμούς και άλλα που νόμιζαν ότι θα έκαμπταν το ηθικό

των παλικαριών της ΕΟΚΑ, δοκίμασαν να καταστειλουν την μεγάλη επανάσταση, όμως δεν τα κατάφεραν, με αποτέλεσμα την τελική ήττα τους από ένα μικρό, αλλά μεγάλο σε ψυχή λαό.

Επειδή η Χλώρακα ήταν ο τόπος που ξεκίνησε η στρατολόγηση αγωνιστών, οι Εγγλέζοι έστησαν στρατόπεδα εντός και εκτός του χωριού για να ελέγχουν απόλυτα τις κινήσεις των χωριανών. Με μπλόκα, κέραφιο και ταχτικές συλλήψεις πάντα των ίδιων στοχευμένων ανθρώπων, αυτών που υποψιάζονταν ή είχαν πληροφορίες, προσπαθούσαν δι ασφυκτικής πίεσεως και καταπίεσεως να καταστειλουν τον αγώνα τους. Συνελάμβαναν αμούστακα παλικάρια και τα οδηγούσαν στις φυλακές και στα κρατητήρια. Τους βασάνιζαν και τους εξευτέλιζαν, τους άφηναν νηστικούς και διψασμένους για μέρες προσπαθώντας να εκμαιεύσουν ακόμα και ψεύτικες ομολογίες, αλλά και να τους κάμουν να φοβηθούν.

Όμως στα παλικάρια μέσα τους, ήταν εμποτισμένη η ιδανικότερη ιδεολογία της πατρίδας και της ελευθερίας, και έχοντας μέσα τους τη σπίθα των Σπαρτιατών και των άλλων προγόνων τους, χωρίς φόβο για θάνατο και βασανιστήρια, συνέχιζαν την προσφορά τους υπέρ πίστεως και πατρίδας.

Οι αμέτρητες συλλήψεις και τα πολεμικά γεγονότα ήσαν απειράριθμα και πολλά εξ αυτών έχουν καταγραφεί, πολλά όμως δεν έχουν δυστυχώς καταγραφεί, και όταν όλοι οι αγωνιστές θα φύγουν από τη ζωή, πολλά θα σβήσουν και θα ξεχαστούν. Υπάρχουν περιστατικά που διηγούνται για μεγάλες αντοχές στα βασανιστήρια, περιστατικά για ενέδρες και συλλήψεις, υπάρχουν όμως και συμβάντα που σε όποιον συνέβησαν τα ενθυμείται με νοσταλγία και χαμόγελο, άσχετα αν εκείνες τις συγκεκριμένες ώρες, φώλιαζε η αγωνία στην καρδιά τους.

Ήτανε ανήμερα του Αγίου Νικολάου, ο Αντωνής Μαυρονικόλας λογάριζε να πάει να προσκυνήσει και να λειτουργηθεί στο μικρό εκκλησάκι στην άκρη του χωριού, και ύστερα να ροβολήσει την κατηφορία, να πάει στο χωράφι κάτω στο γιαλό, να ποτίσει τα λάχανα και τα σπυρικά, καθώς για ζήση είχε το επάγγελμα του γεωργού. Όπως κάθε Χριστιανός πίστευε μετα φόβου Θεού πίστεως και αγάπης, ειδικά εκείνους τους δύσκολους καιρούς που ζούσαν υπό τα δεσμά των κατακτητών, το ίδιο και ο Αντωνής ήταν ένας πιστός που γαλουχήθηκε με τις ορθόδοξες Χριστιανικές καταβολές. Πίστευε πολύ στο Θεό και είχε για προστάτη του Άγιο τον Άη Νικόλα της Χλώρακας που το αρχαίο εκκλησάκι του ήταν κτισμένο από βοσκούς πρωτι-

νούς, πάνω σε ένα γκρεμό αγναντεύοντας τη θάλασσα εδώ και 1300 χρόνια.

Ο Αντωνής ήταν κοντά είκοσι ενός χρονών, σχεδόν αμούστακο παλικάρι με λίγες τρίχες στο πρόσωπο, αλλά πολλή παλικαριά μέσα στην καρδιά. Είχε μνηθεί στον αγώνα και ήταν μέλος σε ομάδες στήριξης, δηλαδή αποτελούσε σύνδεσμο για μεταφορά και απόκρυψη οπλισμού καθώς και αργότερα μέλος σε μαχητικές ομάδες κρούσεως και εκτελεστικού στη Χλώρακα. Ανήκε στις πρώτες ομάδες που απετέλεσαν τον πυρήνα της οργάνωσης της ΕΟΚΑ, και ομαδάρχης του ήταν ο Μιχαλάκης Παπαντωνίου ο οποίος ήταν μέλος της πρώτης ομάδας που παρέλαβε τον Διγενή στις 10 Νοεμβρίου 1954, και αργότερα συνελήφθει με τα υπόλοιπα μέλη της ομάδας της Χλώρακας κοντά στην ακτή «Ροδαφίνια» όταν ξεφόρτωναν δυναμίτιδα από το πλοιάριο «Άγιος Γεώργιος».

Ήταν ένα χειμωνιάτικο παγερό πρωινό, πήγαινε περπατητός για τη δουλειά του. Ξεκίνησε πολύ πρωί, θέλοντας να αποφύγει συναππητήματα που θα τον εξέθεταν, γιατί στη πούγκα του είχε σφαίρες που θα τις παρέδιδε σ ένα συνάδελφο του αγωνιστή, τον Κόκο Ταπακούδη για να τις μετέφερε στην Τάλα και να τις παρέδιδε στον Κκέλη και στον Μιρτή, δυο άλλους αγωνιστές που αργότερα είχαν σκοτωθεί από τους Εγγλέζους σε μάχη που δόθηκε κατά τη διάρκεια πολιορκίας του κρυσφηγέτου τους

Στη πούγκα του σακακιού του είχε ακόμα, ένα μικρό χαρτάκι σημείωμα με κώδικα, μια διαταγή της οργάνωσης για μια προοριζόμενη αποστολή. Αν τον συνελάμβαναν με όλα αυτά, σίγουρα μια ήταν η καταδίκη. Απαγονισμός. Με αυτές στις σκέψεις, περπατούσε γρήγορα θέλοντας να αποφύγει όλους τους ανθρώπους, να πάει στα γρήγορα να προσκυνήσει στον Άη Νικόλα και εκεί να παραδώσει ότι κουβαλούσε, και ύστερα να κινηθεί για το χωράφι του.

Περνώντας από το καφενείο του Κώστα Ταπακούδη, του έδωσε η μυρωδιά του καφέ, και τον λιγουρεύτηκε. Δεν σκέφτηκε να σταματήσει, αλλά ο κουμπάρος του ο Χαμπής, ο γιος του καφετζιή, του έβαλε μια φωνή, να κοπιήσει να τον κεράσει καφέ. Πήγε ο άμοιρος, και πριν προλάβει να πει μια ρουφηξιά καφέ, μπούκαραν μέσα οι Εγγλέζοι και τους έστησαν στον τοίχο για έρευνα.

Η καρδιά του πήγε να σπάσει, ήξερε, ήταν το τέλος. Με ότι θα εύρισκαν πάνω του, σίγουρα θα τον συνελάμβαναν, σίγουρα θα τον βασάνιζαν, και σίγουρα θα τον σκότωναν. Έμεινε να τους κοιτάζει τρομαγμένος και να καταριέται την απόφαση του να πει καφέ. Τους κοίταζε, και το μόνο που μπόρε-

σε να κάμει, ήταν μια προσευχή, που ήρθε στο στόμα του αυθόρμητα, -Αη Νικόλα βοήθα με.

Ο Αη Νικόλας τον βοήθησε, ήταν σίγουρος ότι είχε γλυτώσει, αφού πίσω από τους Εγγλέζους στρατιώτες είδε να μπαίνουν μερικοί Τούρκοι αστυνομικοί με αρχηγό τους τον Κκεμάλη, ένα νεαρό Τουρκόπουλο από τον Μούτταλο που μαζί του είχε φιλικές παιδικές. Παλιότερα συναντιόνταν σχεδόν καθημερινά, καθώς το χωράφι του σχεδόν συνόρευε με τη Τούρκικη συνοικία του Μουττάλου.

Ερχόταν και τον βοηθούσε στο μάζεμα των καρπών από το περβόλι, και κάθε φορά τον φόρτωνε πραμάτεια να πάρει στο σπίτι του που είχε να ζήσει σύζυγο και τρία κουτσούβελα. Είχε καιρό να τον δει, και ξάφνου τον είδε ντυμένο με στολή αστυνομικού, και στο χέρι να έχει τρία νησιάνια. Θυμόταν που του έλεγε ότι σκεφτόταν να γραφτεί αστυνομικός στους Εγγλέζους, και ο ίδιος τον παρότρυνε να μην το κάμει γιατί ήταν επικίνδυνο. Και νάσου τον τώρα μπροστά του, με ύφος αυστηρό και ένα μεγάλο πιστόλι στην κόξια, να προχωρά προς το μέρος του. Τον κοίταζε στα μάτια σκληρά, αλλά ο Αντωνής ένιωθε ανακούφιση, τον έβλεπε σαν Άγγελο σταλμένο από τον Αη Νικόλα, ήταν σίγουρος ότι ο παλιός του φίλος θα έβρισκε τρόπο να τον καλύψει.

Με τα χέρια ψηλά ακουμπισμένα στον τοίχο όπως ήταν, ο Κκεμάλης τον ερεύνησε εξονυχιστικά. Δείχνοντας υπέρμετρο ζήλο, του έφαξε ακόμα τις καλτες και τα παπούτσια, και τελειώνοντας έγνεψε στους Εγγλέζους στρατιώτες ότι ήταν εντάξει, δεν είχε τίποτα πάνω του, τους είπε. Τον προσπέρασε και συνέχισε με τους άλλους. Μια γλυκεία ανακούφιση τον έλουσε, εκεί που ήταν σίγουρος ότι ήρθε το τέλος, όμως αναπάντεχα άλλαξε η κατάσταση, ο Αη Νικόλας, τον βοήθησε.

Αφού όλοι οι θαμώνες ερευνήθηκαν, όπως πάντα, οι Άγγλοι στρατιώτες ξεχώρισαν μερικούς και αναγκάζοντας τους να έχουν ψηλωμένα τα χέρια, τους έσπρωξαν μπροστά, και τροχάδην τους κατεύθυναν προς τα φορητά αυτοκίνητα όπου τους επιβίβασαν για να τους οδηγήσουν στο στρατόπεδο για περαιτέρω ανάκριση.

Ανάμεσα σε αυτούς, ο Αντωνής, χωρίς ακόμα να συνέλθει από την ευχαρίστηση που ένιωθε και την ευγνωμοσύνη που αισθανόταν για τον Τούρκο φίλο του, χωρίς φόβο πλέον στην καρδιά, σκεφτόταν πώς να απαλλαγεί από τις σφαίρες και το σημείωμα της ΕΟΚΑ που είχε στις τσέπες του.

Τώρα, ύστερα από 65 χρόνια, καθισμένοι και οι δυο μας στο ίδιο καφενείο που συνέβηκε το περιστατικό, σε συνέχεια μου διηγείται το τέλος της ιστορίας, ενώ οι αναμνήσεις τον κάνουν να αναπολεί τα χρόνια εκείνα τα δοξασμένα, που μια χούφτα γενναίων ανθρώπων τα έβαλαν με την κραταιά Βρετανική αυτοκρατορία κατορθώνοντας το ακατόρθωτο. Να την νικήσουν. Με το πρόσωπο του φωτισμένο από τις ένδοξες εκείνες θύμισες, συνέχισε να μου λέει, -Σκεφτόμουν πώς να απαλλαγώ από τις σφαίρες, και ενώ έτρεχα με τα χέρια ψηλωμένα, μου ήρθε φώτιση από τον Αη Νικόλα. Όταν φτάσαμε στα αυτοκίνητα και κατεβάσαμε τα χέρια για να μπούμε σ αυτά, έβαλα το δεξί μου χέρι στη τσέπη με τις σφαίρες, και βάζοντας όση δύναμη είχα στο δάχτυλο μου, ξέσχισα τη φόδρα της τσέπης που ευτυχώς ήταν κομμένη από την πολυκαιρία, και άφησα μια μια τις σφαίρες να πέσουν στο έδαφος και να χαθούν μέσα στο χώμα της πλαταίας. Ύστερα πάνω στο αυτοκίνητο, με τρόπο έβγαλα το μικρό χαρτάκι και το έβαλα στο στόμα, που βρέχοντας το με το σάλιο μου, το κατάπια ευτυχώς χωρίς δυσκολία... Μας πήραν στο «Δασούι», το κεντρικό στρατόπεδο τους στην Πάφο όπου μας κράτησαν για 17 μέρες... Ήταν δύσκολοι καιροί, άλλες εποχές, αλλά και σε αυτή μου την ηλικία, τώρα, αν μου το ξαναζητήσει η πατρίδα, και πάλιν είμαι έτοιμος τρέξω να αγωνιστώ...

Η ΕΦΗΜΕΡΙΔΑ ΤΗΣ ISSN 1986-2709

ΧΛΩΡΑΚΑΣ

Τύπος, εκδότης, ιδιοκτήτης και συντάκτης περι τα γεγονότα και ζητήματα, Κυριάκος Ταπακούδης